

Motion till riksdagen 2020/21:2232

av **Marléne Lund Kopparklint (M)**

Bevara den personliga integriteten i skolan för personer med funktionsvariation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ändra särskilda skäl i lagen om särskilt stöd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag krävs det särskilda skäl för att få ha assistans i skola och daglig verksamhet. Om kravet angående ”särskilda skäl”, som väldigt få får igenom, tas bort skulle det innebära en helt annan möjlighet att ta till sig kunskaperna i skolan, skapa arbetsmöjligheter efter skolan samt kanske det viktigaste: bevara den personliga integriteten.

Skola

Elever som har behov av assistans får idag ofta en resurs eller elevassistent som inte alltid är kopplad till eleven utan hela klassen. Ifall elevassistenten är sjuk försöker skolan tillsätta en vikarie men många gånger får man klara sig utan.

De elever som har behov av assistans har det hela dagen och inte bara på morgonen och eftermiddag/kväll. En assistent kan räknas som elevens ”glasögon” eller ”förlängda arm” som bör finnas till hands hela tiden. När man har personlig assistans är det ofta en liten grupp som känner den assistansberättigade väl. Blir någon sjuk kan man hoppa in för varandra utan att kravet ställs på föräldrar att ta ledigt från sitt jobb när personal fattas i skolan.

Kommunikation

Det är av stor vikt att man har en assistent som kan hjälpa till med kommunikation för att ta till sig kunskaper som skolan lär ut. Men lika viktigt är det att assistenten finns till

med kommunikationshjälp på raster och under lunch för att man skall kunna ta till sig de sociala bitar och lärdomar man får i skolan, inte minst när det gäller den mer intima omsorgen. Många behöver fysisk hjälp med toalettbesök och att få i sig mat och dryck på ett tryggt sätt, och här är det oerhört viktigt att det inte är främmande människor eller nya människor som assisterar. Många elever med funktionsnedsättning har egna sätt att kommunicera och det krävs ofta att den som assisterar har ingående kunskaper om eleven för att kunna tolka på ett korrekt sätt. Detta är en kunskap som de personliga assistenterna har men som elevassistenterna oftast saknar. Utan en tolk i skolan är det omöjligt att lära sig eller delta i undervisning, lek och sociala koder.

Daglig verksamhet

Även här krävs det särskilda skäl för att få behålla sin assistans på arbete eller daglig verksamhet. Om du idag ansöker om insatsen ”daglig verksamhet” blir du ofta nekad din statliga assistans med argumentet att kommunens personal räcker till.

Att ha behov av en assistent men att mellan ca 9 och 15 klara sig utan eller få dela en kommunanställd med 3–5 andra är frustrerande. Man har rätt till en meningsfull sysselsättning men utan sin assistans är det svårt att få till just det. Många blir ”fast” i lokalen och dagen går åt till att få hjälp med de fysiska behov man har, mat, toalett m.m.

Personer som inte har behov av assistans har en helt annan form av daglig verksamhet eftersom det finns många externa verksamheter för dessa personer. Trots att det är samma LSS-insats så ser den därmed helt olika ut beroende på om man har behov av assistans eller inte.

Många kommuner erbjuder meningsfull verksamhet genom just externa platser, men om du har behov av personal/assistans så kan du inte få ta del av det då du är fast i lokalen. Rätten till daglig verksamhet ska vara lika för alla. Man ska inte behöva tacka nej till daglig verksamhet pga. en känsla av otrygghet när man inte får ta med sig sin personliga assistent. Det finns goda exempel på hur man inom den privata sektorn och vissa kommuner kan bli inkluderad i samhället tillsammans med sina assistenter på riktiga arbetsplatser.

Idag krävs det särskilda skäl för att få ha assistans i skola och daglig verksamhet. Kravet på ”särskilda skäl”, som väldigt få får igenom, behöver utvidgas så att det kan omfatta fler personer med funktionsvariation, i syfte att

1. skapa större möjlighet att ta till sig kunskaperna i skolan
2. skapa arbetsmöjligheter efter skolan
3. bevara den personliga integriteten.

Marléne Lund Kopparklint (M)